

LEZING 'ONZE RECHTSSTAAT'

DOOR PROF. GEERT CORSTENS

Datum: 14 januari 2025

Tijden: 20.00 – 22.00 uur

Locatie: Cultuurcentrum Tiliander, Oisterwijk

De rechtsstaat is basis voor het functioneren van een samenleving. Zonder rechtsstaat geen, aan onze uitgangspunten van vrijheid, gelijkheid en broederschap beantwoordende maatschappij. Niet voor niets wordt er tegenwoordig zoveel aandacht besteed aan de idee van de rechtsstaat. In de formatie van onze nieuwe regering stond dit punt heel prominent, ja zelfs prealabel op de agenda. Helaas dient de gedachte van de rechtsstaat steeds meer te worden benadrukt. Daarbij kan gewezen worden op ontwikkelingen in binnen- en buitenland.

Prof. Geert Corstens gaat tijdens zijn lezing in op de verhouding tussen rechtsstaat en democratie: de democratie kan de rechtsstaat ondermijnen en daarmee ook zichzelf. De voorbeelden van Italië en nazi-Duitsland passeren de revue.

Maar wat is nu de inhoud van het begrip rechtsstaat. Corstens behandelt achtereenvolgens de vier elementen van de rechtsstaat: de gebondenheid van allen aan het recht, het evenwicht tussen de machten in de staat, de mensenrechten, en de toegang tot onafhankelijke en onpartijdige rechters. Voorbeelden uit heden en verleden, en binnen- en buitenland illustreren hierbij voortdurend zijn betoog. Tot slot doet hij een oproep tot verbreiding van de idee van de rechtsstaat.

Over de spreker

Geert Corstens (1946) was officier van justitie in Arnhem, hoogleraar straf- en strafprocesrecht aan de Radboud Universiteit Nijmegen en lid van de Hoge Raad der Nederlanden, laatstelijk president van dit college. Hij schreef talloze artikelen en diverse boeken, onder andere een veel gebruikt handboek over het Nederlands strafprocesrecht (*Het Nederlands strafprocesrecht*), een Franstalig boek over Europees strafrecht (*Le droit pénal européen*), dat in het Engels, het Nederlands en Albanees is vertaald. Bij zijn afscheid van de Hoge Raad publiceerde hij *De rechtsstaat moet je leren*, dat in het Engels (*Understanding the Rule of Law*) en in het Russisch is vertaald. Een samen met Reindert Kuiper herziene, geactualiseerde en geïnternationaliseerde druk verscheen onder de titel *De rechter grijpt de macht en andere misverstanden over de democratische rechtsstaat*. In mei 2023 publiceerde hij *Onze rechtsstaat, Strijdbaarder en weerbaarder*, waarin naast

hoofdstukken over de rechtsstaat ook een beschouwing over vergeving is opgenomen en een autobiografisch hoofdstuk.

Hij houdt zich ook bezig met andere onderwerpen als de constitutionele positie van de rechter en publiceerde in *Hollands Maandblad* over Mussolini en het fascisme, de Amerikaanse onafhankelijkheidsstrijd en de slavernij, de Amerikaanse burgeroorlog en de slavernij en –onlangs- over het Thatcherisme. Hij is voorzitter van de Stichting Leerstoel Uytendogaert (over verdraagzaamheid), van enkele commissies en fungeert als Appointing Authority bij het Iran United States Claims Tribunal.

Corstens ontving eredoctoraten aan de Universiteit Antwerpen en de Radboud Universiteit Nijmegen (2023) en werd onderscheiden als “chevalier de la Légion d’honneur”, als “officier de l’Ordre nationale des Palmes académiques” en als Commandeur in de Orde van Oranje-Nassau.